

V. évfolyam, 66. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

HATÁRŐR

== UJVIDÉK, 1909. ==
augusztus 19. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Szent István.

Külsőben szingazdag, belső körében munkás, fáradhatatlan kitartással tevékeny és szemlélődő a szent király élete, kit joggal illet meg a Nagy és a Szent melléneve. Magasztos külfény övedzi körül, hisz ő teremté meg igaz fejedelmi pompával a magyar királyságot, a pápától nyert koronával ő hozza be a tündöklő fényét, személyét világi s egyházi nagyokkal veszi körül és Székesfehérvárott megalapítja a magyar királyi udvart és születése helyén, Esztergomban az ország nagyhatalmának és fenségének jelképét fényben ragyogtatja.

Belsőleg szemlélődő, vallásos és áhitatos, szent István, a nagy király veti meg alapját a keresztény hitnek, esodálatos és örökléti intézményeivel, templomaival, püspökségeivel és a külföldről ide telepített hittérítőkkal és papokkal — és a négy folyam, a hármass bére nagy országa megkapja címerében a szent keresztet, melynek jelvénye alatt küzdött, vértet és megnyerte nyugot nagy kulturáját.

Nem a keleten kereste a mívelődés, a polgárosodás világító fáklyáját bálványimádó, vad ázsiai katonái részére, hanem a míveltebb nyugotou, ahonnan azon időben áradt szerte a felvilágosodás sugara, ahonnan Nagy Károly is nyerte a kulturát Némethon számára s ahonnan a később érvényesülő európai nagy nemzetekre is áradt a mívelődés és felvilágosodás.

A magyar királynak egyfelől az erdőkben és berkekben áldozó pogányok, másfelől pedig az Isztambulból küldött keleti kereszténység hívó szózata ellen kellett tüzzel-vassal küzdenie, hogy országát és népét a vallásban és szokásokban a nyugoti kulturának meghódítsa és megtartsa.

Nagy hitbeli és egyházi alkotásai, intézményei mellett, amelyek századokra szóló örök művek, ott vártak rá a nagy királyra az államalkotó gondok, mivel ezt a vándor népet, ezeket a rajokat meg kellett szabadítani törzsszerű intézményeiktől, ami három renifens törzsnek legyőzése után nehezen, csak uralkodása vége felé sikerült. Szent István állította fel és létesítette azon kor politikai minta-intézményeit: a most is országunk jogainak védbástyaiként fenálló vármegyéket, melyek közigazgatá-

silag és katonailag szervezve, magukban foglalták önkormányzatilag a megyének teljes életét, összes szükségleteinek elintézését. Minő tökéletes állam-mű volt ez akár Németország államához képest is, ahol akkor a Karolingok uralkodtak s ahol a hűbéri rendszer összes rossz következményeivel egy bent mint kifelé ziláltta tette az államéletet.

Dramatikus, tragikus megrázkódtatásokból is bőven kijutott a nagy és szent király életének, kivált vége felé, midőn nagyra és méltó utódnak nevelt fia Imre, az erdőben a vadkan áldozatává lesz és megsemmisülnek mindazon remények a jövőre, melyeket a nagy és gondos apa és király fiában ápolt s amelyeket egy perc tönkretett. Ennek folytán kezdődnek udvarában azon családi ármányok, amelyek közvetlen rokonait közeléből eltávolíták, a külföldre száműzték, sőt saját életét is a gyilkos kezének kitették, amelytől lélekjelenléte és imponáló személyisége szabadítja ki.

Áldott legyen a nagy, a szent királynak emléke mindenütt, hol magyar szív dobog s a nagy nemzeti ünnepen hő főhászzal, áhitatteli imával forduljunk szent Istvánhoz: aki magyar néped a keresztény hitnek megnyeréd s magyarok honát megalapítva, szilárd alapját megvetéd, légy védője és oltalmazója magyar hazánknak, örökös szellemed őrizze vészeztől és engedje nagygyá lenni, hatalmassá és boldoggá további századokra.

Az önálló bank mellett.

Az alföldi függetlenségi párt nagygyűlése.

Nagy és fontos idők előtt áll az ország és a függetlenségi párt. A közelmúlt idők politikai eseményei meggyőzték a magyarságot arról, hogy nemzeti fönmaradásának és állami önállóságának egyetlen igazán erős és nagy biztosítéka van: a függetlenségi eszme. Amily arányban vált mind vakmerőbbé hazánkban a hatalmi önkény, oly arányban növekedett neg országszerte a diadalmas függetlenségi és 48-as párt. Az alkotmányában s legfőbb jogaiban megtámadt nemzet életösztöne növelte nagygyá s győzelmes többséggé a függetlenségi és 48-as pártot.

A függetlenségi párt erejét azonban, amelynek mint parlamenti többségnek a kezébe van immár letéve Magyarország sorsa, nemcsak a harcok idején kellett legyőzhetővé tenni, hanem a korszakos állami alko-

tások érdekében továbbra is megtartani, szervezni s mind hatékonyabbá, erőteljesebbé tenni, mindennél fontosabb nemzeti földadat. Ma az önálló bank ügye szólítja hareba a magyarságot.

A nyári szünet után Szegeden az Alföldi Függetlenségi Párt szövetsége a *szegedi függetlenségi párttal* kezdi meg a demonstrálást az önálló bank érdekében. Népes, nagy gyűlés lesz ez, amelyen az ország szívének, az Alföld magyarságának zöme fog ünnepélyesen megnyilatkozni a közös bank ellen, amelyet ezek után továbbra fentartani úgy is lehetetlen.

A nagygyűlés, melyet nagy gonddal Becsey Károly dr. országos képviselő, az Alföldi Függetlenségi Párt elnöke és a szegedi függetlenségi párt elnöksége, Kószó István dr.-ral az élén készít elő, impozánsnak ígérkezik. Ugyanakkor tartja tisztújító közgyűlését Szegeden az Alföldi Függetlenségi Párt, amelynek gyűlésére az Alföld összes kerületeinek képviselői megjelennek, de képviseltetik azon magukat nagyobb küldöttséggel az összes alföldi függetlenségi kerületek is.

Az Alföldi Függetlenségi Párt közgyűlésén és egyidejűleg az önálló bank mellett tartandó népgyűlésen való részvételüket a mai napig Becsey Károly dr. ügyvezető elnöknel bejelentették *Nolló Lajos dr., Barabás Béla dr., Benyovszky Sándor gróf, Endrey Gyula dr., Ábrahám Dezső dr., Baloghy Ernő, Bozóky Árpád, Babó Mihály, Fábry Károly, Faragó Antal, Fernbach József, Fernbach Péter, Hock János, Hermann Ferenc, Haviár Dániel, Keller István, Krasznay Ferenc, Kecskeméty Ferenc, Lázár Pál, Lovászi Márton, Lovászy Andor, Lányi Mór, Lévy Mihály, Liphay Sándor, Mukits Simon, Nagy Emil dr., Nagy Sándor dr., Okolicsányi László, Pozsgay Miklós, Rajk Aladár dr., Schriffert József, Szemere Huba, Teleki Arvéd gróf, Varga Károly, Veress József* országos képviselők. Azonkívül egymásután jelentik be a vármegyei, városi és községi függetlenségi pártok elnökségei, hogy a szegedi nagygyűlésen nagy bb küldöttséggel képviseltetik magukat.

Az önálló bank mellett rendezendő népgyűlést délelőtt 10 órakor tartják meg Kossuth Lajos szobra előtt a Klauzál-téren. A népgyűlés tárgysorozatát most állapítja meg a pártok elnöksége. Ezt követőleg az Alföldi Függetlenségi Párt tartja meg igazgatósági, majd tisztújító közgyűlését. Erre vonatkozólag az országos párt elnöksége a következő meghívót boesátotta ki:

Az Alföldi Függetlenségi Párt ez évi *augusztus hó 22-én* délelőtt fél 12 órakor tartja meg Szegeden a városi széképületben igazgatósági, azt követőleg pedig tisztújító köz-

BOGDÁNY és **TÁRSA**
Budapest,
VI. Dálnok-utca 12. sz.
Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

gyűlését Becsey Károly dr. országos képviselő, az országos párt ügyvezető elnökének vezetése alatt. A közgyűlés keretében alakul meg a Csongrád vármegyei függetlenségi párt is. A gyűlés tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. Jelentés a párt működéséről. Az új alapszabályok bemutatása. Az alföldi függetlenségi kerületek szervezése. Az új választói törvény. Tisztujtás. A csongrád vármegyei függetlenségi párt megalakulása. Indítványok.

A párt elnöksége a gyűlésre ez ulon hívja meg az Alföldi Függetlenségi Párt tagjait képező vármegyei, városi és községi függetlenségi pártokat, köröket, valamint a párt igazgatósági tagjait.

Kossuth Lajos.

III.

Pesten megnyílik 1848. július 5-én az első népképviselői országgyűlés, amely alkalommal a királyt István nádor képviselte. Július 11-én halljuk Kossuth ajkáról azt a kiválóan nevezetes beszédet, amelyben az országot környező veszélyre céloz. Beteg volt, a sok munka megtörte, de lelkének ereje annál fényesebben világott és mert tudta, hogy szavának döntő sulya lesz a nehéz időkben, eljött és órák számra ontotta szebbnél-szebb gondolatait, mi alatt a lelkesedés percről-perere nőtt. „Ugy érzem magamat — ugymond — mintha Isten kezembe adta volna a tárogatót, mely felkiáltja a halottakat, hogyha vétkesek, vagy gyengék, örök halálba visszásüllyedjenek, ha pedig van bennök életerő, örökre ébredjenek. Önöknek Uram! isten kezökbe adta a mai határozattal, melyet indítványomra hozandának, határozni e nemzet élete és halála felett.“ Tudja, hogy most, „midőn a haza veszélyben van“, mindenkit „áthatja a haza szeretetének, a haza becsületének, a haza önállásának, a haza szabadságának oly érzete, hogy azért utolsó csepp vérének is kész feláldozni.“ Bemutatja az ország állapotát, céloz a horvátországi helyzetre, a szerb lázadásra, megemlíti, hogy államot az államban alkotni lehetetlenség. A bűnök főokát sem hagyja érintetlenül, odairányítja szeméit Ausztriára is, amely ravasz politikával tör Magyarországot ellen. Sajnálatos tény, hogy amidőn a haza sorsát szíven kellene viselni minden alattvalónak és eszközöket kellene keresni mindenkinek, hogy ez hatalmas és erős legyen, akadnak feketemájú emberek, akik szét akarják választani ez ország fiait és keresnek oly pontokat, amelyek mérföldekre távolítják el egymástól azokat, akiknek egy közös célra vállvetve kellene törekedniök. Ha tehát most már a lángoló üszköt szétvetették, védelmet kell keresnie a szorongatott, megtámadott magyar nemzetnek, bármennyire is iparkodott eddig békés megoldást keresni. Következett azután a beszéd clouja. Kossuth kijelenti, hogy a nemzetnek első sorban saját erejére kell támaszkodnia, ha az ellenel szembe akar szállani. Kér tehát 200.000 katonát és a katonaság fenntartására, meg a hadi célokra megfelelő pénzüsszeget, 42 millió koronát. A jelenlevők tomboló lelkesedéssel kiáltották: „Megadjuk! megadjuk!“ Megörökítésre méltó esemény játszódott le, Kossuth pedig örömteljes könnyekben áradozva így kiáltott fel: „Önök felállottak mint egy férfi s én leborulok a nemzet nagysága előtt s csak azt mondom, ennyi energiát a kivitelben, mint amennyi hazafiságot tapasztaltam a megajánlásban s Magyarországot a poklok kapui sem dönthetik meg.“

Megvolt tehát az, ami alapját vehette meg annak a nagy színjátéknak, amely most kezdődött meg és amelyben a magyar oly sok vérontással bizonyította be, hogy jogait nem

engedi megcsorbitani. A „Talpra magyar“ refrainje visszhangzott ismét az országban és elemi erővel tört ki mindenütt, hogy „Rabok tovább nem leszünk“. A horizont elsötétedett, a bécsi kamarilla átkos felhői terjedtek el a láthatáron, de a sok felhő mögött ott volt egy reménysugár, a hazafias igaz kitartás reménysugara, amely biborpirral vonta be ennek a szegény országnak minden zugát. Gróf Batthány Lajos és Deák Ferenc az uralkodó elé járulnak, hogy ez a július 11-iki országgyűlés határozataira kikérje Ő Felségétől a szentesítést. Ott azonban a „Gesamtmmonarchie“ emberei vannak fölényben, akik a március óta hozott törvényeknek nyakát kívánják szegni, mert szerintük ez nem felel meg az összmonarchie céljának.

A magyar népet, bár vérig aláza meg a kamarillának ez a működése, a Mindenható nagy türelemmel áldotta meg. Kiállotta ezt az arculesapást is, és a szeptember 4-én megtartott országgyűlés Kossuth indítványára úgy határoz, hogy száztágu küldöttség útján adják tudtára az Uralkodónak a nemzet elégedetlenségét és kériék őt fel, nyújtson orvosszert az elharapódzott bajok ellen. Kossuth ugyancsak azon indítványt terjeszti elő, hogy Európa elé lépjen manifesztummal az ország a bajok feltárásával és hogy a horvát ügyet egy delegált bizottság végleg rendezze. Az indítványokat egyhangulag elfogadták.

A küldöttség nem talált valami kedvező fogadtatásra, természetes is, hiszen szeptember 4-én a schönbrunni kastély falai közt kijátszották az utolsó ütőkártyát is. A miniszterek lemondanak tisztükről, az ügyek vezetését pedig István nádorra bizza Bécs parancsoló keze. Kossuth törvénytelennek jelenti ki ezt az eljárást, mert még el sem fogadták törvényesen a miniszterium lemondását sem. Kossuth szeptember 11-én az országgyűlésen keresztülviszi, hogy ötforintos bankjegyek boszátassanak ki, hogy toborzás útján teremtsék elő a szükséges sereg. Ebben a seregben jelenhessenek meg azután mindazok, akiket hazafias érzésük oda vezet. Léphessenek ide át a rendes sorhad katonái is. Ezen az országgyűlésen kapja Kossuth azt a megbízást, hogy amíg az új kormány megalakul, Kossuth és Szemere vigyék az ország ügyeit.

A kamarilla pedig folytatja ezalatt az aknamunkát. Kossuthot szeretné minden áron ártalmatlanná tenni, de ez a terve a magyar nép lelkesedésén hajótörést szenved. Batthányi ezalatt új miniszterium létrejöttén fáradozik, ez alkalommal Kossuth kérésére ő nélküle. Batthányi mellé osztják be a „honvédelmi bizottság“-ot, amelynek tagjai Kossuth Lajos, Nyáry Pál, Semberi Imre, Madarász László, Pálffy János és Patay István voltak.

Hazánk ege ezalatt egyre borul. Jelliasich jön, egyre közelebb van és szeptember 11-én már a Drávát lépi át. Kossuthnak kezébe fegyver kellett, hogy a riadót megfujja. Erre szolgál a „Kossuth Hirlapja“, melyben hazafias cikkeinek egész sorozata jelenik meg. Szeptember 18-án írja híres „Jóslat“-át. Ebben mondja, hogy „Jelliasich beütéséből Magyarország szabadsága fog következni“.

A fejlemények igazat adtak feltevésének. A szabadságért fegyvert kellett fogni és mindenki a Kossuth-hirdette szent énekkel vonult a harcba: „Tartsd meg Isten országunkat, mi magyar hazánkat, rontsd meg mi ellenségünket, akik üldöznek bennünket“. Kossuth kiadta a jelszót: „Fel, fel, fegyverre! velünk van Isten és az igazság!“ A Jelliasich feltartóztatására küldött gróf Teleki Ádám elárulja az országot és nem mer szembeállni a horvát bánnal.

István nádor elébe megy, de Siófoknál csak a bán megbízottával beszélget, amikor is kittinik, hogy Bécs áll Jelliasich háta mögött.

A nádor itt hagyta e hazát, Kossuth pedig vándorbottal a kezében, bejárta a Nagy-Alföld magyar városait és véres zászlót hordoztatva e községekben, buzdította a népet Nagy Körösön, Kecskeméten, Cegléden, Szegeden, Szolnokon, Abonyban, hogy rántsanak fegyvert a közös ellenség lenyitgözésére. És szeptember hó 24-étől kezdve hangzik a Kossuth-nóta, mert hisz „mindnyájunknak el kell menni“. Ezalatt a nemzetiségek fegyverkeznek, Batthányt a miniszterium alakításában megátolják és Vay Miklós bárót bízzák meg, hogy kormányt alakítson, a magyarországi haderő részére parancsnoknak rendelik gróf Lamberg Ferenc altábornagyot.

Kossuth hazaérkezik és értesül a dolgokról. Az országgyűlés kimondja Lamberg kirendelésének törvénytelenységét. Ez ugyan megjelenik szeptember 28-án a fővárosban, de a nép dühének lesz áldozata. Bécs nem hallgat a magyarok kérésére, Jelliasich nem áll el kívánságától, a dolgok intézésére pedig Kossuth elnöklete alatt megalkotják a honvédelmi bizottságot, amelynek tagjai az említettek kivül még báró Perényi Zsigmond, gróf Eszterházy Mihály és báró Jósika Miklós lettek. És megkezdődik a végtelen harc, amelynél elszántabbat, dicsőbbet alig láttunk.

Kossuth lángszava mindenütt gyújtó hatást idéz elő. Jelliasich szept. 29-én Pákozdnál szenved vereséget, tábornokait pedig október 7-én Ozoránál teszik ártalmatlanná a magyar csapatok. Már Görgői Arthur fellépéséről is hallunk, míg az ország megilletődéssel veszi tudomásul, hogy az uralkodó Récey Ádám nyugalmazott tábornagyot nevezte ki. Teljesen felbátorító volt az, hogy Jelliasich lett eljhatalmu kormánybiztos és hogy Magyarországot hadi törvényszék alá állították. Kossuth tiltakozása után az országgyűlést feloszlatták. A magyar képviselőház ezt a lépést törvénytelennek jelentette ki és a magyar nemzet Jelliasichsal és Réceyvel mindennemű összeköttetést megszakított. (Vége köv.)

HIREK.

Király ő Felsőge születésnapját e hó 18-án, ezuttal a 79-iket, zászlódiszbe öltözött városunk közönsége hagyományos kegyelettel és ünnepélyességgel ilte meg. Az összes felekezetek templomaiban ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartott s a belvárosi r. kat. templomban Dr. Ámon Pál kanonok-plébános által celebrált nagymisén pedig megjelentek a katonai és polgári hatóságok, a vár. tanács Dr. Demetrovics Vladimir polgármester vezetése alatt, a hivatalok és testületek, valamint nagyszámú hívek.

A Napközi Otthon megmarad. Mint örömmel értesülünk, a vasutas szövetség újvidéki kerületének sikerült a vidéki tanulók számára alapított Napközi Otthon fenállását veszélyeztető akadályokat legyőzni s így főleg a vezetőik buzgólkodása következtében ez az üdvös intézmény tovább is folytatni fogja áldásos működését.

Fizetése képtelenség. A bécsi Creditorenverein közli, hogy *Flesch testvérek* újvidéki cég fizetése képtelen lett.

Inasiskolák ellenőrzője. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Perjessy László ny. felső kereskedelmi isk. igazgatót a szabadkai, bajai, verbászi, zombori és újvidéki kereskedőinas-iskolákhoz szakfelügyelővé nevezte ki.

Tilos a hó
vénny e hó
a mult ősz
nem hajtot
gukat.

A vasár
delmlygi
az összes
vasárnapi
deli el.

Vasár
Krsztics D
vérek és r
voltak a v
kocsin, K
haza a szá
bor heve
unokatestv
közben a
a hátralev
kocsival h
Demeter F
Krsztics G
és a szárvt
sérüléseke
szállítani
tető eljárá

Piaci
kovics Du
hoztak ked
ra. Nem
mindkettej
váltás, ma
bicskájáva
szurta.

Elvesz
földvári as
ken jártáb
elvezette

A let
számunkba
tazó bány
mennység
Hogy men
is rendőrs
dörkapitán
szerint az
ván bány
uti börön
kikutatván
aranyat ta
a nagybár

Lopás
lakos pan
ismeretlen
bati éjjelt
koresmába
kézpénzé
günk az i

Ame
utazásabó
és legsike
és ékszer
szám alát
mánt éks
rülnek:
brossok, n
kézeltő go
férfi és n
rendkívül
Ami min
került, itt
kopf órák

Vas
Pancsová
ügye ann
megkezdő

Tilos a végrehajtás. Az új végrehajtási törvény e hó 16-án véglegesen életbe lépett. Akik a múlt őszi bejelentett követeléseiket ez időig nem hajtották végre, elvesztették minden jogukat.

A vasárnapi munkaszünet. A kereskedelmiügyi miniszter körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben a vasárnapi munkaszünet pontos betartását rendeli el.

Vasárnapi osendólet. Krsztics Gábor és Krsztics Demeter szállási lakosok, unokatestvérek és régi haragosok is. Vasárnap együtt voltak a városban, együtt rugtak be és egy kocsin, Krsztics Demeter kocsján indultak haza a szállásra. Utközben a régi harag és a bor heve új összeszólalkozásra készítette a két unokatestvért, úgy hogy Krsztics Gábor utközben a kocsirolt leszállt és gyalog tette meg a hátralevő utat, míg Krsztics Demeter a kocsiival hazahajtott. Alig ért azonban Krsztics Demeter haza, már ott volt egy szárnyagóval Krsztics Gábor is, ki nyomban neki támadt és a szárnyagóval hasán és fején oly súlyos sérüléseket ejtett, hogy őt a városi kórházba szállítani kellett. Krsztics Gábor ellen a büntető eljárás folyamatban van.

Piaci verekedés. Teodovics Mita és Novkovics Dusan bedesini lakosok gyümölcsöt hoztak kedden reggel eladás céljából piacunkra. Nem igen kelt jó áron a gyümölcs és az mindkettőjük jó kedvét elvette, aminek szóváltás, majd az lett a vége, hogy Novkovics bieskájával Teodorovicsot jobb lábán megszurta.

Elveszett pénztárca. Fényi István bácsföldvári asztalosmester hétfőn délután Ujvidéken jártában pénztárcáját 100 k. tartalommal elvesztette.

A letartóztatott aranytolvaj. Mint múlt számunkban megírtuk, rendőrségünk egy árutazó bányászt tartóztatott le, ki itt kisebb mennyiségű nyers aranyat akart értékesíteni. Hogy mennyire helyes nyomon járt ez esetben is rendőrségünk, igazolja a nagybányai rendőrkapitányság tegnap érkezett távirata, mely szerint az itt letartóztatott egyén Csizsér István bányafelügyelő, időközben odaérkezett uti börtöndjébe rendőrségünk megkeresésére kikutatván, abban nagy mennyiségű nyers aranyat talált. A letartóztatott bányafelügyelő a nagybányai járásbíróhoz lett kísérve.

Lopás. Sipos Iván hajókormányos gustyei lakos panaszt emelt a rendőrségen, hogy egy ismeretlen fiatal ember, kivel az egész szombati éjjelt átmulatta, a Petőfi-utca Cervesz-féle korezmában, hol ő elaludt, sebéből 840 k. készpénzt kilopta és azzal eltűnt. Rendőrségünk az ismeretlen szivélyes ifjút nyomozza.

Amerikai gyémántkirály világméretű utazásából Ujvidékre érkezett és a világ legjobb és legsikerültebb amerikai és párisi gyémánt és ékszer utánezatokból Kossuth Lajos-utca 37. szám alatt a Winkle-féle palotában egy gyémánt ékszer kiállítást rendezett. Eladásra kerülnek: több mint 100.000 darab gyűrűk, brossok, nyaktűk, fülbevalók, kolyék, karsatok, kézelő gombok, kalaptűk, cigarettaszopókák, férfi és női doublé láncok stb. Az összes árúk rendkívül mélyen leszállított árban adatnak el. Ami minden más világvárosban 8 koronába került, itt most csak 3 korona. Amerikai Roskopf órák láncsal együtt 6 korona.

Vasutépítés. A Titelről Beeskerek- és Pancsovára tervezett vasutépítés és áthidalás ügye annyira előrehaladt, hogy a jövő hóban megkezdik Titelen a Tiszáig szükséges magas

töltés építését s a jövő tavaszkor az áthidalást is.

Feltört vasuti kocsik. E hó 10-én éjjel a Topolyáról Szabadka felé haladó tehervonat két kocsját ismeretlen tettesek feltörték és tartalmát megdézsmálták. A vasuti kocsik fosztogatóit a szabadkai rendőrség nyomozza.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lázár Károly bácsbodrogmegyei és Pető János trencsénvármegyei segédtanfellejölket kölesönösen áthelyezte.

Egy bácska! bank felszámolása. A Szabadkán nem rég alapított Alföldi Bank e hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésén szótöbbséggel kimondta a felszámolást. A felszámoló bizottság működését azóta meg is kezdte.

Tűzek Kátyon. Káty községben e hét folyamán sűrű egymásután voltak tűzek, melyek kisebb-nagyobb kárt okoztak. Így Keller Jakab bérlő tanyáján mintegy 200 kor. értékű széna és szalma, Mator István tanyáján nagyobb mennyiségű takarmány, Stein Mórnak istállója égett oda, Kohn Adolf kereskedőnek pedig gőzcséplőgépe és egy szalmakazla esett a tűz áldozatául.

A szabadkai munkások e hó 15-én tartott alakuló gyűlésen fogyasztási szövetkezetet alakítottak, mely legközelebb kezd meg működését.

A baja-bátaszéki vasuti vonal műtanrendőri bejárása a legjobb hírek szerint e hó 22-én fog megejteni s így ez a rendkívül nagy fontosságú vonal f. szeptember 1-én adatik át a forgalomnak.

Egyházmegyei közgyűlés. Az alsóbaranya-bácsi református egyházmegye ez évi rendes közgyűlését e hó 24. és 25-én Baján tartta meg.

Osodálatos villamosapás. Bácsalmáson a napokban éjjeli 1 órakor gróf Teleki József szőlejében Wagner nevű kezelő lakásába becsapott a villám, mely nem gyújtott, de a gerendázatot átszakítva, nagy rombolást vitt végbe a lakásban s úgy Wagnert mint feleségét messze kidobta az ágyból.

A violnális áldozatal. Manojlovics Branislav, Sziácsko Mitó és ennek 12 éves fia Adáról Zenta felé haladtak egy kétkerekű kordén és ép akkor érkeztek a vasuti sinekhez, mikor a Szabadkáról jövő vonat robogott arra. A mozdonyvezető észrevette a kocsit és fékezett, de megállítani már nem tudta a vonatot, mely a kocsihoz hozzáütközött. Az összeütközés ereje kidobta a benülőket a járműből, akik szerencsére olyan messze estek a sinektől, hogy a súlyos zúzódásokon kívül egyéb bajuk nem történt. A koci darabokra tört, a ló pedig a vonat kerekei alatt hullott el. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a sorompó nem volt lebecsátva.

A veszőtség áldozata. Ciceri Zsófia 72 éves tiszakálmánfalvai asszonyt még május havában megmarta egy veszett kutya. Az asszonyt Budapestre szállították s a Pasteur-intézetben kezelték. Az asszony nem respektálta az intézet azon rendelkezését, hogy augusztus 1-én újból folytatni kell az abban hagyott kezelést s kitört rajta a viziszonny, melynek áldozatul esett.

Egy község jubileuma. E hó 29-én 25 éve lesz annak, hogy Tiszakálmánfalván megtörtént az u. n. sorshuzás, vagyis ezen a napon alakult meg a község.

Nagy idők tanuja. Müller János 48-as honvéd, csávolyai lakos 85 éves korában elhunyt. Vele a csávolyi 48-as honvédek száma egyre apadt le.

Fülakasztotta magát tréfából. Magyar-kanizsáról jelentik: Terhes István iskolásfiu két kis testvérkéjével felment a padlásra s tréfából, hogy testvéreit megijessze, a gerendáról lelógó kötélre hurkot kötött és beleakasztotta a fejét. A kis gyermekek rémülten szaladtak le a padlásról. Mire szüleik felmentek, a kis fiu már meghalt. Nem tudott a hurokból megszabadulni.

A Bács-Torontali Ármontesítő-társulat múlt héten tartott rendes közgyűlésén a szokásos jelentések tudomásul vétele után 3 évre szóló tisztújítását ejtette meg. Elnökké szentiványi Dr. Ivánovits Iván választott, alelnökké pedig Dr. Tripolszky Gyula és Grósz Illés.

Nyilt-tér.

Rohitschi

Tempelforrás

étvágyat gerjeszt és könnyű emésztést és az anyagcserét szabályozza.

Nagybani raktár Magyarországra: Hoffmann József Budapest, V. Báthory utca 8. 1-2

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Laptulajdonos: Balla Árpád.
Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

Eladó.

Két — teljesen jó állapotban levő vadászfegyver, az egyik 14-es számú Lancaster, a másik 24-es sz. Lefaucher, a hozzá tartozó szerezvényekkel és készülékekkel együtt előnyös áron eladó.

Bővebbet nyujt Dr. Igalits Vazul ny. kir. aljárásbíró (Kossuth Lajos-utca 18. I.), ahol a vadászfegyverek meg is tekinthetők.

Weisz és Kesztenbaum hordónagykereskedők Beregszászban. Ajánlanak boros tölgyfahordókat új és használt állapotban 150—300 literig, továbbá használt transzport-szeszes hordókat 400—600 literig, ugyszintén raktári hordókat 3000—120.000 literig a legjutányosabb árban. Szives megkeresésekre azonnal válaszolnak. 4-6

Eladó. A Duna kö- Eladó.

rülő szőlőtelepen mintegy 1/2 hold nemes füzes termése előnyös áron eladó. Idel Illés

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy hosszú éveken át fenálló **fégyver-üzletemet** a temerini-utca 12. sz. házból a **Kossuth Lajos-utca 30. számú r. kat. hitközségi épületbe** helyeztem át, ahol nemcsak minden rendszerű és fajtájú **fégyvert** és **töltényeket**, hanem e szakba vágó mindennemű **sport-árakat** is tartok, ezenkívül pedig **javításokat** is elvállalok s azokat gyorsan és megbízhatóan végezem.

A temerini-utcában eddigelé fenállott főüzlet a műhely mellett ugyanott mint **fióküzlet** továbbra is fenmarad, minek szives tudomásul vételét kérem.

Jó családból tanonc azonnal felvétetik.

Teljes tisztelettel

Burmann Sándor

fégyverműves Ujvidék.

6-12

Os. és kir. löpor áruháza.

Arjegyzékek ingyen és portmentesen.

Matkovits

szobafestő

és mázó

Rókus

KOSSUTH LAJOS-UTCA 45.
ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

Eladó ház.

Petőfi-utca 14. sz. Balla-féle ház, 5 szoba, előszoba, konyha, zárt folyosó és istálló és raktárhelyiségekkel szabad kézből rendkívül kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítással *Hajós Miksa* ur szolgál az Ipar- és Kereskedelmi takarékpénztár titkára Kossuth Lajos-utca 49.

Ugyanott *bérbeadó*: egy műhelynek is használható szép, tágas raktárhelyiség és egy nagy istálló *több lóra.*

893 szám. 1909. vhtó.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszéknek 1909. évi 7474. száma végzése következtében *dr. Sztratiurovits László* ügyvéd által képviselt *Preusse & Comp. G. m. b. h.* javára *Gebrüder Lucsily* ellen 15 kor. 45 fill. s jár. erejéig 1909. évi május hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 700 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: két papírvágó gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróóság 1909. évi V. 805/2. számú végzésére eddig összesen 32 korona 28 fillérben bíróság már megállapított, költségek erejéig, *Ujvidéken Szűcs-utca 32.* leendő megtartására *1909. aug. hó 21-ik napjának d. e. 11 órája* határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1909. aug. hó 2. napján.

Horváth Gusztáv
kir. jbr. végrehajtó.

Pályázati hirdetés.

Az ujvidéki ág. hitv. evangélikus elemi leányiskolához kézimunka tanítónői állásra.

Az ujvidéki ág. hitv. evangélikus „Tabitha” nőegylet — ezennel pályázatot hirdet az 1909/1910. tanévre fenn nevezett leányiskola I-IV. osztályaihoz kézimunka tanítónői állásra.

Tanítási idő hetenként összesen 6 óra — havi 30 kor. tiszteletdíj mellett.

Felkéretnek pályázni szándékozók, hogy folyamodványaikat alulírott Elnökséghez címezve legkésőbb augusztus hó 25-ig nyújtsák be, mert a később beérkezett pályázatok csak azon esetben vétetnek figyelembe, ha fenti határidőig nem érkeznek be megfelelő ajánlat.

Okleveles kézimunka tanítónők előnyben részesülnek.

A tanítás idejére és beosztására vonatkozó bővebb felvilágosításokat érdeklődőknek készséggel adja meg

az ujvidéki ág. hitv. evangélikus „Tabitha” nőegylet.

Ujvidék, 1909. év augusztus hó 12-én.

1-3

Elnökség.

Szőlőtelepemet eladom.

A temerini-utcon (a telepen) fekszik, közel a városhoz 3 hold, harmadik éve hogy terem, gyümölcsössel és dinnyekerttel, 2 házzal és egy fészerrrel, kemény anyagból.

Tudakozódni lehet

Ivkovics Nikolánál,

1-5

Ujvidék, Duna-utca 10.

Versenyárgyalási hirdetés.

1. Vb. ifj. Löbl Mór ujverbázi bej. fakeskedő cég csődválasztmányának határozata alapján a csődleltár 678 680—681, 683—684, 686—706 sorszámok alatt összeirt 7904 k. 71 f. beszerzési és 4137 k. becsértékben felvett különböző malom és gépberendezés verseny útján eladatik

2. Az itt felsorolt egész tömegre vonatkozó zárt írásbeli ajánlatok 1909. szeptember 5-én d. e. 11 óráig *Dr. Bruck Armin* ügyvéd választmányi elnöknel Zomborban nyújtandók be. Elkésztett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

3. Minden ajánlattevő tartozik egyúttal 413 k-t szóval Négyesáztizenhárom koronaát bánatpénz fejében a választmány elnökének kezéhez készpénzben letenni.

4. A választmány Zomborban az elnök ügyvédi irodájában 1909. szeptember 5-én pont déli 1/2 12 órakor határoz a beérkezett ajánlatok felett és fentartja magának a jogot, hogy akár a legmagasabbat visszautasíthassa, avagy bármelyik ajánlatot is elfogadhassa és akár az összes ajánlatok felretételével a csődvagyon értékesítése tárgyában másként intézkedhessék.

5. A csődválasztmány és a tömeggondnok sem az árak minősége, sem azok helyes letárolásáért nem vállalnak felelősséget.

6. A vevő tartozik a választmányának azonnal meghirdetendő határozatától számítva 3 napon belül a vételár teljes összegét a tömeggondnok kezéhez készpénzben, ugyszintén az adásvételi illetéket is, még pedig az utóbbit azonnal a vétel után megfizetni. A késedelem után köteles 5% kamatot fizetni. Köteles vevő a megvett ingóságokat a helyszínen átvenni s azokat a fenti versenyárgyalási határnaptól számított 10 nap alatt az ujverbázi 370 sz. tkvi betétben foglalt ingatlanokról elszállítani.

7. Ha a vevő az eladás egyéb feltételei közül bármelyiket megszegi, bánatpénzét ugyancsak elveszti és jogában áll a választmányának a tömeg értékesítése iránt bármi módon a vevő veszélyére és költségére intézkedni.

8. A csődleltár az alulírott tömeggondnoknál bármikor betekinthező és az áruaktár is Ujverbázon a tömeggondnok előzetes értesítése után mindenkor megzemlélhető.

Kula, 1909. augusztus hó.

Dr. Miklós Lajos ügyvéd
csődtömeggondnok.

724 sz. 1909. vhtó

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1909. évi 15624/p. számu végzése következtében *dr. Klein Mátys szabadkai* ügyvéd által képviselt *Pollák Lajos* javára 589 kor. s jár. erejéig 1909. évi június hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2827 kor. 50 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, bor és pálinka és hordók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zsablyai kir. járásbíróóság 1909. V. 1412/1. számú végzése folytán 248 k. 78 f. tőkekövetelés, ennek 1909. május hó 9. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 89 kor. 08 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig *Sajkásgyörgye községében alperes lakásán* leendő megtartására *1909. évi augusztus hó 24-ik napjának délelőtti 9 órája* határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablya, 1909. augusztus hó 3-án.

Schaller István,
kir. jbr. végrehajtó.

6072. sz. tkv. 1909.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az ujvidéki kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weinfeld Ignác végrehajtónak Schatteles Fülöp végrehajtást szenvedő ellen 1500 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. LX. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. tszék, mint tkvi hatóság területén levő, az ujvidék 1478. sz. betétben 4132 hasz. 4 ö. i. sz. házból a temerini utcában Schattelesz Fülöpöt illető 1/2 részre 1777 kor. 50 f. és az ujvidéki 2670 sz. betétben 4122. 2123 és 4108 hrsz. 13 és 18 ö. i. sz. ház és kertből a Hadzsits Szvetics utcában Schattelesz Fülöpöt illető 1/2 részre az árverés 2498 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az *1909. évi november 10-ik napjának d. u. 3 órakor* az ujvidéki kir. törvényszék árverési termébe megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10 %-át, azaz 177 k. 75 f. és 249 k. 80 készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 sz. a. k. igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1909. évi július hó 28-án.

Az ujvidéki kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság.

Juhász,
kir. törvényszéki bh.

Omnibusz.

Egy könnyű járatu, jó karban tartott omnibusz, mely főleg vidéki vendéglősök számára igen alkalmas, *szabad kézből, oicsón eladó.* Bővebbet e lap kiadóhivatalában.